

ἐνδιαφέρεσαι γιὰ τὴ ζωὴ, γιὰ τὴν τροφή, γιὰ τὴν ἐνδυμασία παρὰ μόνο νὰ ζητᾷς «πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ» (Ματθ. VI. 25 ἐππ.) — τότε εἶσαι χριστιανός, τότε εἶσαι μέλος τῆς ἐκκλησίας καὶ περιφρονεῖς, καταριέσαι τὸ κράτος. Θέλεις ὅμως νὰ ζήσεις πρῶτα καὶ ὕστερα νὰ σκεφτεῖς γιὰ τὴ μέλλουσα ζωὴ, τότε δημιουργεῖς τὸ κράτος καὶ, ἂν ἔχεις ἀνάγκη, φτιάχνεις μιὰ νέα θρησκεία, ἄσχετη μὲ τὸ χριστιανισμό. Ἐδῶ δὲ χωρεῖ συμβιβασμός· ἢ κράτος ἀνεξίτηλο (δηλ. ὡς κράτος ἄθρησκο) ἢ ἐκκλησία χριστιανική. Αὐτὸ τὸ λέει ὁ ἴδιος ὁ Χριστός· «οὐδεὶς δύναται δυοὶ κυρίους δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἓνα μισήσει καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει· ἢ ἐνὸς ἀνθέξεται καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει· οὐ δύνασθε Θεοῦ δουλεύειν καὶ μαμμωνᾶ» (Ματθ. VI. 24). Πρέπει νὰ τὰ νοιώσουμε αὐτὰ καλὰ· μᾶς τὸ λέει καὶ ὁ Χριστός, μᾶς τὸ λέει καὶ ἡ λογικὴ μας. Ἡ τὸ ἓνα — ἢ τὸ ἄλλο. Καὶ τὴν ἀπάντησιν δὲν ἔχουμε ἀνάγκη νὰ τὴν περιμένουμε πολὺ· ὅλοι θέλουμε κράτος. Γιὰ μᾶς τοὺς Ἕλληνας μάλιστα ποὺ μόνοι μας τὸ δημιουργήσαμε, γιὰ μᾶς ποὺ περιφρονώντας τῆς Ἐκκλησίας τοὺς ἀφορισμούς **τοὺς σύμφωνους μὲ τὴ διδασκαλίαν τοῦ Χριστοῦ**, πολεμήσαμε, αἵματοκυλίσσαμε γιὰ νὰ μὴν ὑποφέρουμε τὰ μαρτύρια τῆς σκληρίας, γιὰ μᾶς ποὺ μὲ τὴν αἵματοδαμμένη σημαίαν τῆς ἀνταρσίας καὶ τῆς **λευτερίας** τινάξαμε ζυγούς καὶ δημιουργήσαμε τὸ ἐλεύτερον ἑλληνικὸν βασίλειον, γιὰ μᾶς ποὺ γεννιόμαστε, ζοῦμε καὶ πεθαίνουμε μὲ μιὰ σκέψη, πῶς νὰ πολεμήσουμε γιὰ νὰ λευτερώσουμε σκλάβους ἀδελφούς — τὸ πρόβλημα εἶναι λυμένο. Θέλουμε **κράτος**. Τὸ κράτος αὐτὸ δέχεται μέτρα τοῦ ἀνθρώπου· **κάθε θρησκείας**, εἶναι καὶ πρέπει νὰ εἶναι ἀνεξίτηλο = αὐτὸ **ὅαν κράτος** ἄθρησκο. Τὶς συνέπειας ζητᾷμε τώρα τῆς ἀρχῆς αὐτῆς· ἀναγνώριση τῆς καθ' ἑαυτὴν θρησκείας, ἀναγνώριση καὶ τοῦ ἄθρησκο καὶ τοῦ πιστοῦ μιὰ καὶ τοὺς ἐνώνει ὁ κοινὸς δεσμός τοῦ κράτους, ἀναγνώριση στὸν καθένα τὸ δικαίωμα **ν' ἀποφασίζει ὁ ἴδιος ποιά θρησκεία ἔχει καὶ θέλει νὰ ἔχει**. Ὅλα τὰ πολιτισμένα κράτη ἀναγνωρίζουν τὸ δικαίωμα τῆς ἀποχώρησης ἀπ' τὴν ἐκκλησίαν χωρὶς καμμιά δυσάρεστη νομικὴ συνέπειαν. Αὐτὸ ζητᾷ ὁ φιλελεύθερος καὶ αὐτὸ εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ δώσει, ἂν σέβεται τὸν ἑαυτὸ τῆς, μιὰ φιλελεύθερη Κυβέρνηση.

Α. ΤΡΑΝΟΣ

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

R. P. Theop. Πόλη. Λάβαμε τὴ συντρομὴ τοῦ 1911 καὶ εὐχαριστοῦμε. — κ. Χρ. Γκουμουλτζίνα. Λάβαμε τὴ συντρομὴ καὶ εὐχαριστοῦμε. — κ. Π. Ταβ. Στείλε μας τίποτ' ἄλλο καλύτερο.

ΟΙ ΙΤΑΛΟΙ ΣΤΗΝ ΚΑΛΥΜΝΟ

Στις 27 τοῦ περασμένου Μᾶη πήγε στὴ Κάλυμνο ὁ Ἰταλὸς ναύαρχος Βιάλε μὲ δεκαεπτὰ πολεμικὰ καράβια. Στὴ δοξολογία ποῦνινε τὴ μέρα κείνη στὴ Μητρόπολιν τῆς Κάλυμνος, ὁ φίλος Γεράσιμος Ζερβὸς χαιρέτησε ἔτσι τὸν Ἰταλὸ ναύαρχο:

Ἐξοχώτατε,

Μὲ ψυχὴ γεμάτη χαρὰ καὶ εὐγνωμοσύνη ὅλος ὁ νησιώτικος αὐτὸς λαὸς σᾶς εἴχεται τὸ «καλῶς ὤρισες» στὸ βράχο τοῦ ποῦ ἐλευθέρωσαν τὰ δυνατὰ καράβια τὰ καμαρωτὰ τῆς ὥραιας Ἰταλίας.

Τέτοιες ἡμέρες ἀδολῆς ἐλευθερίας γιὰ χρόνια μακρὰ ὀνειρευόμαστε, καὶ τώρα ποῦ τὰ ὄνειρά μας πῆραν σάρκα καὶ ζωὴ κάτω ἀπ' τὰ γιγάντια κανόνια τῆς ἐνδοξῆς «Πίζας» φοβούμεστε ἀκόμη μὴν εἶναι τῆς φαντασίας μας ὀπτασίαις ἡμερινῆς ποῦ ὁ ἥλιος ὁ λαμπρὸς τοῦ Αἰγαίου θερμαίνοντας τὶς κεφαλὰς μας γεννᾷ γιὰ νὰ σβυστοῦν στὸ γέρας τῆς ἡμέρας.

Γενναῖοι θαλασσινοὶ τῆς Ἰταλίας!

Ὅσους ἀγνοοῦς παλμοὺς δόξας καὶ ἐνθουσιασμοὺς χαρᾶς καὶ ἂν γέννησαν στὰ στήθια τοῦ εὐγενικοῦ Ἑθνους σας οἱ ἀρχὲς τοῦ Λιβυκοῦ πολέμου δὲν μποροῦν νὰ συγκριθοῦν μὲ τὶς χρυσῆς σελίδες τῆς Ἱστορίας ποῦ τώρα γράφουν τὰ καράβια σας στὸ σταύρωμα τὸ δοξασμένο τους στὰ γαλανὰ νερὰ τοῦ Αἰγαίου, γιὰ τὴν ὁρμήν τῆς ἐλευθερίας ἀπὸ τὸν Τύραννο τῆς Χριστιανωσύνης ἱερώτερη καὶ πιὸ γερὰ θεμελιωμένη παρὰ κείνη ποῦ οἱ γενναῖοι οἱ ἱππότες σας θέλησαν νὰ δώσουν στὰ χρόνια τῶν Σταυροφόρων.

Χαρίσατέ μας, ἐνδοξε Ναύαρχε, τὴν ἄδεια νὰ σᾶς ποῦμε δυὸ λόγια ἀκόμη ποῦ σᾶς παρακαλοῦμε νὰ διαβιβάσετε στὴν Α. Μ. τὸ Βασιλεῖα Βίκτωρι Ἐμμανουήλ, τὸν ἀντὶξιο διάδοχο τοῦ Ἐλευθερωτοῦ καὶ Ἐνωτῆ τῆς ὥραιας Ἰταλίας.

Οἱ πόθοι μας οἱ προαιώνιοι εἶναι νὰ δοῦμε καὶ μεῖς μιὰ μέρα σύντομη τὴν ἐνωσὴν μας μὲ τὴ Μητέρα μας Ἑλλάδα. Ἡ εὐγνωμοσύνη μας στοὺς Ἀδελφούς Ἰταλοὺς μᾶς θέλει νὰ εἴμαστε εὐκρινεῖς καὶ ξάστερα νὰ λέγουμε τὸν πόνον τῆς ψυχῆς μας. Ξέρομε καὶ τιμοῦμε βαθειὰ τὴν ἀποστολὴν σας πῶς εἴστε ὄχι καυκαλητὲς ἀλλὰ ἐλευθερωτὲς τοῦ Αἰγαίου.

Ἄν τοῦτο εἶναι δύσκολο πρὸς τὸ παρὸν ἐξαιτίας τῶν πολιτικῶν περιστάσεων, θέλομεν νὰ μείνωμε ἐλεύθεροι ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν ἐλευθερωτῶν μας, χωρὶς οὔτε σκιά νὰ βλέπουμε ἐπικυριαρχίας ἀπὸ τὴ Δύναμη ποῦ στέρησε - ἀπὸ κατάρα φαίνεται θεϊκή - τὴν πλούσιαν γῆν τῆς Ἀσίας, τὰ μαγικά τῆς Ἰωνίας παραλία καὶ τὰ ὥραϊα νησιά τοῦ Αἰγαίου.

Ἐλπίζομε πὼς μὲ τὴν προστασία σας θ' ἀναστηθῇ καὶ πάλι ὁ Ἀρχαῖος μας πολιτισμός, ἡ τέχνη καὶ ἡ ἐπιστήμη ἡ Ἑλληνικὴ ποὺ ξέθαψε καὶ ζωογόνησε ἡ Ἀναγέννηση στὴν Ἰταλία.

Εὐχόμαστε καλὴν ἐπιτυχία ὡς τὸ τέλος τῆς ἐνδόξου ἐκστρατείας σας καὶ σὰς παρακαλοῦμε νὰ θυμῶστε τοὺς φτωχοὺς νησιῶτες ποὺ ἄλλα δῶρα δὲν ἔχουν νὰ σὰς χαρίσθουν ἀντίδομα τῆς πλουσιοπαράτης ἐλευθεριᾶς ποὺ τοὺς χαρίσατε παρὰ τὴν αἰώνια εὐγνωμοσύνη τους.

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΖΕΡΒΟΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

ΟΙ ΝΕΟΙ!... Ἐπιτέλους ἔγινε καὶ ἡ περιπόθητη Ἰπουργικὴ μεταρρύθμιση. Μᾶς φύγανε δυὸ ἀπὸ τοὺς παλιούς καὶ ἀποχτήσαμε τρεῖς νέους ἢ τὸ σωστότερο, ἓνα νέο, τὸν κ. Μιχαλακόπουλο, γιατί οἱ ἄλλοι δυὸ, οἱ κ. κ. Τσιριμώκος καὶ Στράτος, εἶναι τόσο παλιοὶ καὶ τόσο γνωστοὶ σὲ ὅλα τὰ πολιτικὰ κόμματα, ποὺ τὰ περιγηθήκανε, σὰν Ἑγγλέζοι ἐξερευνητές, κατὰ καιρούς, ὥστε μπορεῖ κανεὶς νὰ πεῖ πὼς μπήκανε στὸ Ἰπουργεῖο γιὰ νὰ συνεχίσουν τὴ φαυλοκρατικὴ παράδοση.

Ὁ ἥρωας τῆς φραντζέζικης φάρσας «Μὴν περπατᾶς θεόγυμνη», λέει κομπάζοντας στὴ γυναῖκα του πὼς τόσο θαμάστηκε μιὰ ἀγόρευσὴ τοῦ στὴ Βουλὴ γιὰ τὸ ἀγροτικὸ ζήτημα, ὥστε ἀμέσως τοῦ δόθηκε τὸ Χαρτοφυλάκιο τοῦ Ἰπουργείου τῶ Ναυτικῶν! Κι ὁ κόσμος τὰκούει αὐτὸ καὶ ξεκαρδίζεται στὰ γέλια. Καὶ νὰ δεῖτε τὴ διαολεμένη τύχη, τίς μέρες ποὺ παιζότανε αὐτὴ ἡ χαριτωμένη φάρσα στὸ θέατρο Κυβέλης, παιζότανε καὶ ἡ Ἰπουργικὴ φάρσα στὰ πολιτικὰ παρασκήνια.

Ὁ κ. Τσιριμώκος στὸ Ἰπουργεῖο τῆς Παιδείας, ὁ κ. Στράτος στὸ Ἰπουργεῖο τῶν Ναυτικῶν. Εἰδικώτατοι κ' οἱ δυὸ τους. Δικηγόροι, ἀρχηγοὶ κομματικῶν συνδυασμῶν, πρόεδροι τῆς Βουλῆς. Τὶ ἄλλη εἰδικότητα χρειάζεται γιὰ νὰ διευτύνουν τὰ Ἰπουργεῖα ποὺ τοὺς δοθήκανε;

Σφίγγουμε τὸ χέρι τοῦ κ. Βενιζέλου. Καλύτερη ἐκλογὴ δὲν μποροῦσε νὰ κάνει. Δὲν ἦρθε ν' ἀνορθώσει τὰ πάντα; Τὶ ἄλλο λοιπὸν κάνει παρὰ νὰ χρησιμοποιοῦ γιὰ τὴν ἀνόρθωση τοὺς διάφορους... κομματικοὺς στύλους του;

Ὁ κ. ΜΙΧΑΛΑ κτλ. Γιὰ τὸ διάδοχο τοῦ κ. Μπενάκη δὲν μποροῦμε νὰ ποῦμε καὶ νὰ προφητέψουμε ἀκόμα τίποτα. Νὰν τονὲ δοῦμε πρῶτα καὶ ὕστερα νὰ μιλήσουμε... Μᾶς τονὲ λένε μορφωμένοι, φιλελεύτερο, δραστήριο, τίμιο πολιτικὸ, καὶ τὸ πιστεύουμε. Μὰ νὰ δουλέψει. Ἀγκαλὰ σὰν κάτι νὰ γλυκοχάραξε στὴν Ἰπουργία του. Βρῆκε πολὺ κλασσικὴ τὴν τροπὴ ποὺ δίδεται στίς ἐμπορικὲς καὶ στίς γεωργικὲς σχολὰς καὶ τὴ σύστησε πραχτικώτερη. Σὰν κάτι νὰ λέει κι αὐτό, σὰν κάτι καλὸ νὰ μηνάει. Ἄς δοῦμε.

ΚΕΡΔΙΣΜΕΝΟΣ. Ἰσαμε τὴν τελευταία στιγμὴ λογαριαζότανε σίγουρος Ἰπουργὸς ὁ κ. Ζαβιτσιάνος καὶ τὴν τελευταία στιγμὴ ὁ κ. Βενιζέλος (ἀνεξερεύνητες οἱ βουλές του!) ἀποφάσισε νὰ τὸν ἀφίσει δξω καὶ νὰ τὸν ἀντικαταστήσει μὲ τὸν κ. Τσιριμώκο.

Σ' αὐτὴ τὴν περίστασι ὁ χαμένος δὲν εἶναι ὁ κ. Ζαβιτσιάνος. Κάτι περσότερο ἀπὸ ἓνα Ἰπουργικὸ χαρτοφυλάκιο κέρδισε μὲ τὸ ἄδικο καὶ κάπως μπερμπάντικο παραγκώνισμά του. Τουλάχιστο ἡ κοινὴ γνώμη τονὲ φέρνει γιὰ κερδισμένο. Καὶ γι' αὐτὸ ἀφίσχμε τὴν τελευταία ὑποσημείωση στὸ κριτικὸ ἄρθρο τοῦ Χρηστούλακη, ποὺ μπορεῖ νὰ τὴν πάρει κανεὶς σήμερα γιὰ τραγικώτατη εἰρωνεία.

ΑΝΔΡΕΣ ΑΡΚΑΔΕΣ. Ἀνὴρ Ἀρχὰς καὶ ὁ μπάρμπα Μιστριώτης καὶ δὲν μποροῦσε νὰ μὴ συστήσῃ τώρα στὴν ἐπαναληπτικὴ ἐκλογὴ τῆς Ἀρκადίας στοὺς «Ἄνδρες Ἀρκάδες» νὰ ψηφίσουν τὸ Ράλλη.

Τὸ ἐκλογικὸ γράμμα του τὸ ἀρχινάει μὲ τὸ «Ἄνδρες Ἀρκάδες» καὶ τὸ τελιώνει μὲ τὸ «Ἐπιτιμος καθῆγητῆς ἐν ἐνεργείᾳ». Ἡ τελευταία λέξη δὲν ἔχει καμιὰ σκέση μὲ τὴν γιατρικὴ. Ὁ μπάρμπα γιὰ τὸ μυαλό του, κι ὅχι γιὰ τὴν κοιλιὰ του, μιλάει στοὺς «Ἄνδρες Ἀρκάδες» καὶ τοὺς βεβαιώνει πὼς βρίσκεται πάντα ἐν ἐνεργείᾳ.

Η ΕΛΕΓΧΟΥΣΑ. Ὅσοι δυσηρεστοῦνται μὲ τὸ Ἰπουργεῖο, τὸ περσότερο γιὰ λόγους προσωπικοὺς καὶ ρουσφετολογικοὺς, μὰ δὲν ἔχουν καὶ τὸ κουράγιο νὰ φύγουν τελειωτικὰ ἀπ' αὐτό, γιατί, γιὰ τὴν